No. 2517 Zaterdag 16 April 1932. 49ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Curaçao's Bevolking in 1931

Dezer dagen kregen we inzage in de volledige gegevens van ons Bevolkingsregister over de volkstelling op 31 December 1930.

Verschillende malen hebben we reeds gedeeltelijke gegevens geplaatst, maar thans is het Bevolkingsregister klaar met geheele de telling van alle eilanden.

Nu de bevolking van Curaçao in het afgeloopen jaar met een 5 duizend, en Aruba met rond 4 duizend achteruitgegaan is, terwijl de Bovenwinden iets vooruitgegaan zijn, hebben de interessante gegevens van de volkstelling 1930 wel iets aan waarde verloren, maar deze is nog wel iets meer als enkel historisch en zeker nog van belang genoeg om er hier iets van te publiceeren.

De telling van 1930 is, zooals de meesten weten, niet enkel gegaan over het aantal personen, maar ook over hun burgerlijken staat, godsdienst, beroep en nationaliteit.

Of die telling nu in alle opzichten een juist beeld geeft, zullen we niet durven beweren. Om enkele voorbeelden maar eens te noemen; we gelooven dat er wel meer aangeslotenen zullen zijn bij het Leger des Heils als 10, zoo als de godsdienststaat vermeld; ook zullen er onder de beroepen wel meer waterverkoopers zijn als 1.

Fouten door verkeerde opgave zullen er steeds bij volkstellingen te verwachten zijn, maar zeker bij een eerste volkstelling als die van 1930.

Zoo werd ook op ons Bevolkingsregister twijfel uitgesproken omtrent de opgave van Aruba voor de leden der Ver. Prot. Gem. die 1323 mannen en 622 vrouwen bedroeg. Wij voor ons meenen ook dat een aanmerkelijk cijfer van deze zullen moet worden afgetrokken om ze te voegen bij het Ned. Herv. Kerkgenootschap, wat maar 50 mannen en 90 vrouwen zou tellen.

ONZE BEVOLKINGSCIJFERS.

op 31 Dec. '30 en '31 zijn van genoeg belang om ze elders in het bijbladte te publiceeren.

We lezen daaruit, dat het eiland Curaçao in het vorige jaar gedaald is van 50.165 inwoners tot 45.218. En het inwoneraantal der stad van 22.249 op 18.832.

Uit het stadsdistrict vertrokken 5.516 personen en uit het 2e district 4.581.

Aruba schommelde al even erg en viel van 15.659 inwoners op 31 Dec. '30 tot 11.392 inwoners op 31 Dec. '31.

Vandaar vertrokken in het afgeloopen jaar 6.242 personen

Over de verdeeling van onze bevolking volgens den burgerlijken staat, zullen we het later nog wel eens hebben.

De verdeeling naar kerkgenootschap vinden we ook van belang genoeg om ze in haar geheel, in het bijblad te publiceeren.

Zeer interessant is, wat de volkstelling ons mededeelde omtrent

DE BEROEPEN.

Wij hebben in ons gebiedsdeel 738 ambtenaren, waarvan alleen op Curaçao 572.

Het beroep wat het meest wordt uitgeoefend, is dat van hoedenvlechtster, wat in ons gebiedsdeel het cijfer haalde van 5038; maar bijna uitsluitend als beroep schijnt te bestaan op de Benedenwindsche eilanden; zelfs zijn op Curaçao nog 5 mannen daarin belrokken.

Het beroep wat dan in aantal volgt is dat van zeeman. We zijn een zeevarend volk met onze 3002 zeelieden en hieraan kunnen we nog toevoegen onze 543 visschers.

Boven de twee duizend tellen we verder 2718 sjouwerlieden, 2687 land bouwers; 2638 waschvrouwen en 2550 naaisters.

Verder in de reeks volgen 1984 huisbedienden, waarvan 1927 dienstboden; 1527 timmerlieden, 1210 kantoorbedienden, waaronder 200 vrouwelijke en 1119 chauffeurs.

Men ziet hieruit wel, dat de vrouw in ons beroepsleven een zeer voorname plaats inneemt.

De handelsgeest zit er bij ons volk ook in; 1196 gaven er zich op als koopman.

Het voorwereldlijk beroep van koetsier wordt nog uitgeoefend door 2 mannen op St. Eustatius.

Zilver en goudsmeden vindt men er 19 op Curaçao: op Aruba slechts een en op de andere eilanden geen enkele.

Metselaars tellen we in ons gebiedsdeel 658: schoenmakers 286 ververs 269: kleermakers 414: en bakkers 263 waaronder 118 vrouwen.

Van de 76.304 inwoners gaven er zich 39.152 op zonder beroep, d. i ruim 50 % wat gelooven we, wel een buitengewoon groot aantal is.

Wat de herberging van vreemdelingen betreft vormt dit gebiedsdeel een echte.

STAALKAART VAN NATIES.

De 9016 inwoners die dit gebiedsdeel op 31. Dec. 1931 minder telde dan op den dag een jaar tevoren, dat onderstaande gegevens verzameld werden, zullen in onderstaande cijfers wel eenige verandering gebracht hebben.

Heel wat vreemdelingen zijn sindsdien vertrokken en verschillende zelfs met de Noorderzon. Maar ook veel Hollanders en Surinamers hebben sindsdien dit gebied verlaten.

Zeker is dat Curaçao er thans nog een respectabel getal herbergt.

De onderstaande cijfers die we geven, betreffen Curaçao en Aruba want Bonaire en de Bovenwinden hebben op de vreemdelingencijfers bijna geen invloed (Bonaire slechts voor wat Venezolanen en de Bovenwinden voor eenige honderde Engelschen en Franschen,) zoodat heel de staalkaart op Curaçao en Aruba uitgestald staat.

Op 31 Dec. '30 telden we hier 3268 in het Moederland geboren Nederlanders. Het aantal Surinamers was 1370.

Beide cijferers zullen thans wel wat kleiner zijn, maar zijn in 1929 ook zeker veel hooger geweest.

Jammer is het nog steeds dat ons Bevolkingsregister geen 5 of 10 jaren eerder begonnen is. Zeer veel interessante cijfers over onze bevolking in die jaren zijn voor immer verloren

De vreemdelingen op 31 Dec. '30 bestonden uit 35 naties.

We moeten echter bij die 35 naties in acht nemen dat b.v. de 4219 Engelschen op die datum, menschen waren uit het geheele Britsche wereldrijk en daaronder dus zijn Canadeezen, Zuid-Afrikaanders, Britsch-Indiërs, Australiërs enz.

Zoo zijn de Franschen hier, menschen uit Frankrijk, maar ook uit Cayenne en Tonkin. En evenzoo met Rusland, de Vereenigde Staten enz.

En nu de cijfers die we voor Curaçao en Aruba apart geven.

	Curaçao	Aruba
Ver. St. v. Am.	77	1097
Arabie	3	
Argentina	3	
Belgie	14	
Brazilie	1	
Bulgarije	1	
China	554	163
Columbia	110	43
Costa Rica	5	5
Cuba	17	3
Denemarken	12	4
Duitschland	135	47
Engeland	2401	1550
Frankrijk	446	70
Griekenland	4	1
Haiti	8	5
Hongarije	2	4
Italie	35	13
Mexico	5	4
Nicaragna	1	
Noorwegen	1	2
Oostenrijk	43	9
Panama	14	8
Polen	25	14
Portugal	167	5
Roemenië	63	7
Rusland	11	
Santo Domingo	194	53
Spanje	40	12
Tjecho Slow.	4	3
Turkije	18	1
Venezuela	2314	539
Zweden	5	6
Zwitserland	15	4
Syrie		20

Men ziet wel een heel staalkaartje. En wat we boven reeds gezegd hebben, het is jammer dat we geen gegevens hebben van enkele jaren vroeger, want op het einde 1930 waren er al heel wat vreemdelingen van onze eilanden verdwenen.

Uit de verschillende gegevens van ons Bevolkingsregister zijn nog heel wat meer belangrijke conclusies te trekken, maar daarover later.

Kostbaar reeds zijn de gegevens die we thans bezitten, vooral voor vergelijkingen in de komende jaren.

Moge dit een aansporing zijn, om deze nuttige Gouvernementsinstelling zoo krachtdadig mogelijk te steunen en behulpzaam te zijn.

Is het kapitalisme te veroordeelen?

Ons werd deze week, deze vraag gesteld, van belang genoeg om publiek beantwoord te worden.

Bij deze „brandende quaestie" moet men zeer scherp onderscheiden tusschen het kapitalisme „in zich" en het kapitalisme, zooals het zich tegenwoordig als stelsel, maar nog meer als mammonistische geest vertoont.

In zich of in zijn diepste wezen bestaat het kapitalisme slechts uit deze twee elementen: dat kapitaal en arbeid gescheiden en de kapitaal-goederen in privaat-bezit zijn: Als zoodanig is 't niet te veroordeelen. Het heeft zelfs, zich aanpassend aan de nieuwe techniek, groote verdiensten. 't Kan met deze twee elementen zelfs gekerstend en geordend worden.

In zijn tegenwoordigen concreten vorm, zooals 't nu reilt en zeilt in de wereld, onder den invloed van vier honderd jaar individualisme en honderd jaar liberalisme, als heidensche dictatoriale machtswellust van den productie-factor kapitaal; met uitsluiting van de factor arbeid; door zijn Umwertung aller Werte vooral van de persoonlijkheids-waarde van den arbeider; en zijn valsche doelstelling: de onbeperkte winst voert dit kapitalisme tot wortel van alle kwaad: de o n v e r z a d i g b a r e hebzucht. De winst, dus niet meer middel, dus beperkt door de behoefte-bevrediging maar, is als doel noodzakelijk opbeperkt.

Met aandeelhouders, houdt men meer rekening, als met de arbeiders.

God, de groote centrale van recht en 't eenige ware doel wordt uitgeschakeld, en 't geld op echt-materialistische wijze daarvoor in de plaats gesteld. De rechten van de economie en van het bezit worden overdreven en de sociale plichten voor het algemeen welzijn worden ontkend. Daardoor is door en na de vrije concurrentie een wreede mammonistische dictatuur over geheel het sociale, economische, politieke, cultureele en internationale terrein gekomen.

Dit stelsel, in zijn tegenwoordigen concreten vorm, is ten sterkste veroordeeld door den Paus in Quadragesimo Anno: „Geheel het economisch stelsel is schrikwekkend hard, onmeedoogend en wreed geworden". En op een andere plaats! „De concentratie van een onbegrensde macht en despotische overheersching in de handen van weinigen.... wordt vooral met brutaal geweld uitgeoefend door hen, die, omdat zij het geld onder zich hebben en beheerschen, ook meester zijn over het credietwezen en daarover absoluut beschikken. Daardoor leveren zij als 't ware het bloed, waarop heel het economisch leven teren moet en hebben zij het economisch leven zóó in hun handen, dat niemand tegen hun wil kan ademen".

Van gewicht is de alinea die nu onmiddellijk volgt: „De concentratie van macht en kapitaal bij enkelen is het k a r a k t e r i s t i e k e k e n m e r k (quasi nativa nota) der hedendaagsche volkshuishouding en de n a t u u r l i j k e vrucht (fructus est quem n a t u r a s u a protulit) der onbeperkte concurrentie-vrijheid. Daardoor blijven alleen zij gespaard, die het sterkste zijn of wat dikwijls op hetzelfde neerkomt, die in den den concurrentiestrijd het meest onbarmhartig te werk gaan en het minst met geweten rekening houden"

De woorden; „karakteristiek kenmerk" en „natuurlijke vrucht" wijzen er op, dat die noodlottige dictatuur meer is dan een uitwas van ons tegenwoordig productiestelsel.

Tijdens de gilde-ordening kreeg de producent, al zou hij 't zelfs gewild hebben, de kans niet tot onrechtvaardige verrijking en despotische overheersching; omdat hij geordend was door de bedrijfsschappen (gilden) en gebonden werd door de doelstelling van de bevrediging der redelijke (dus zedelijke) behoeften der gemeenschap en omdat de wetten golden der sociale rechtvaardigheid en liefde, ook publiekrechtelijke in de bedrijven.

Wijl in onze moderne voortbrengingswijze de wettige overheid helaas niet tijdig een ordening tot algemeen welzijn schiep, hebben eenige weinigen een ordening tot eigen voordeel geschapen.

Leo XIII had het vóór 40 jaren wel scherp gezien en gezegd in de „Rerum Novarum". „Toen in de vorige eeuw de vroegere gilden waren afgeschaft, zonder dat nieuwe hulpmiddelen in de plaats kwamen en bovendien de staatsinstellingen en wetten zich hadden los gemaakt van den voorvaderlijken godsdienst, vielen de arbeiders, niet vereenigd en onverdedigd als zij waren, langzamerhand ten prooi aan onmenschelijke praktijken van werkgevers en aan een bandelooze concurrentiezucht. De ellende werd nog vergroot door een allesverslindende woeker, die, alhoewel meermalen door de Kerk veroordeeld, telkens weer zij het in andere vormen, door hebzuchtige speculanten wordt gedreven. Hierbij komt nog het feit dat enkele weinigen nagenoeg de geheele heerschappij kregen over de arbeidsmarkt en over heel den handel, zoodat een zeer klein aantal machtige kapitalisten een bijna-slavenjuk hebben opgelegd aan de onafzienbare menigte proletariërs.".

Daarom streeft Gods Kerk met alle macht na: de verheffing uit het Proletariaat, Dat is de groote leuze van de „Quadragesimo Anno"; de strijdkreet tegen de onrechtvaardigheid en ongeordendheid van het tegenwoordige concrete kapitalisme. „Men moet zegt de Paus, aan iedereen zijn deel in de aardsche goederen toekennen en bewerken, dat de verdeeling daarvan wordt teruggebracht tot de eischen van 't algemeen welzijn en aangepast aan de normen der sociale rechtvaardigheid. Ieder verstandig mensch immers erkent, dat deze verdeeling in onze dagen, wegens 't ontzettend verschil tusschen de weinige schatrijken en de talooze armen, aan een ernstige onevenwichtigheid lijdt,"

De Raad over de begrooting.

We ontleenen aan het voorloopig verslag.

Met genoegen werd er kennis van genomen, dat er naar gestreefd is *soberheid* te betrachten. — De afdeelingen weten het dan ook te *waardeeren, dat afgezien is* van het op de begrooting brengen van verschillende posten voor bouwwerken. *Toch* zijn er naar de meening der afdeelingen nog posten op dit ontwerp, niet geheel *gemotiveerd of* verantwoord te achten. *Ook op de gewone diensten* zouden de afdeelingen nog willen bezuinigen. Waar onze gewone inkomsten zich voorloopig in dalende lijn zullen blijven bewegen — is het van het grootste belang, dat ook de gewone uitgaven zooveel mogelijk beperkt worden, ter voorkoming ook van belastingverhooging. Hierbij komt de steeds bestaande vrees voor overschrijdingen, b.v. op de in 1931 plaats gehad hebbende overschrijdingen der posten betreffende de politie. Niettegenstaande de betrachting van soberheid is deze bezuiniging dan ook den leden niet meegevallen. De afdeelingen stellen zich dan ook voor in deze richting tot bezuiniging op deze begrooting te streven door 1o. krachtige bezuiniging op de uitgaven voor de politie zonder deze te verzwakken; 2o. afvoering van den duurtebijslag, 3o, verlaging van vele posten (geen bezoldigingen), 4o. bezuiniging op de schadeloosstellingen van kosten voor vervoermiddelen, 5o. andere bezuinigingen.

Ten opzichte der schadeloosstellingen van kosten voor vervoermiddelen werd opgemerkt, dat ten deze bezuiniging streng geboden is. Gebroken zou naar de algemeene opinie moeten worden met het privilegie om op 's Lands kosten in een auto van huis naar kantoor en terug te rijden en de toekenning van evengenoemde schadeloosstelling beperkt tot hen, die in verband met den aard van hun betrekking een eigen auto niet ontberen kunnen: gezaghebbers, gouvernementsgeneeskundigen, gouvernements-veearts, vroedvrouwen, monteur radio en telefoondienst, terwijl de aan dezen toegekende vergoedingen zouden moeten worden verlaagd. Verder zou gedeclareerd kunnen worden voor vervoerkosten volgens het systeem, dat gevolgd wordt ten aanzien van den Procureur-generaal en den Advocaat-Generaal: Directeur Landsradio- en Telefoondienst. Havenmeester, technische ambtenaren, opzichters of wel van een aanwezige D. auto gebruik kunnen worden gemaakt: Inspecteur der belastingen, Ontvanger op Aruba(?) Ontvanger op Bonaire(?) of wel men zou van een fiets gebruik kunnen maken (ook indien momenteel geen D. auto beschikbaar is): technische ambtenaren, opzichters, boschwachters.

De regeling ten aanzien der ambtenaren, die van gouvernementswege het genot van vrije woning hebben, kwam voor wat willekeurig te zijn. Waarom, zoo werd gevraagd, moeten de Directeur van den Landsradio- en Telefoondienst, de Directeur van de Landswatervoorzieningsdienst en de Postdirecteur, deze laatste nota bene, terwijl hij reeds sedert jaren niet woont in de woning, welke voor hem bestemd is, het genot van een vrije woning hebben en andere ambtenaren, b.v. de havenarts die, dicht bij de haven moet wonen of de gouvernements-geneeskundigen, die in hun wijk moeten wonen, niet?

Met de vrije woningen, standplaatstoelagen en schadeloosstellingen voor kosten van vervoermiddelen wordt in de salarissen maar meer variatie gebracht, afgezien van vele oneffenheden daarin. Zoo verluidt, dat de ambtenaar van het openbaar ministerie op Aruba en de griffier aldaar lagere salarissen hebben dan menige politieagent.

Ook werd aangedrongen op bezuiniging op het personeel. Zou niet op de meeste kantoren minstens één kracht gemist kunnen worden? Gevraagd werd of juist is, dat de Directeur der gevangenissen, die reeds een bezoldiging geniet van f 550.— en een duurtebijslag van f 65,— 's maands, nog een toelage van f 200 's maands geniet voor het verrichten van werkzaamheden ten kantore van het openbaar ministerie op Curaçao en dat mel dit al, kort geleden een schrijver, die ongeveer f 75,— 's maands verdiende, wegens bezuiniging is ontslagen, die met evengemelde werkzaamheden ten kantore van het openbaar ministerie had kunnen worden belast, waardoor f 125— per maand bezuinigd zou zijn?

De afdeelingen achtten het zeer juist gezien dat de raming der middelen 1933 in de meeste gevallen gehouden is beneden het gemiddelde der opbrengst over de drie voorafgaande jaren, doch meenen, dat deze raming over het algemeen nog veel te hoog moet worden geacht.

Naar aanleiding van kort geleden in den Raad van politie op Aruba daaromtrent gemaakte opmerkingen werd naar voren gebracht, dat het ook in dezen Raad in het algemeen alleszins billijk geacht wordt, dat de door een speciaal eiland van ons Gebiedsdeel opgebrachte baten zooveel mogelijk ten nutte daarvan besteed worden, waarbij echter niet uit het oog verloren moet worden dat het Gebiedsdeel in zijn geheel algemeene kosten heeft, waarin ieder eiland naar evenredigheid bijdraagt.

In de Nederlandsche couranten wordt regelmatig mededeeling gedaan van de kaspositie van het Rijk Nederlandsch-Oost-Indie, Suriname en Curaçao. Gevraagd werd om in den vervolge ten aanzien van Curaçao deze opgave geregeld in de „De Curaçaosche Courant" te doen opnemem.

De eenige posten, die bovenmatig de voor 1931 geraamde bedragen overschreden hebben, zijn die betreffende de politie. De overschrijding dezer posten gezamenlijk tot een bedrag van f 430 242.— werd beschouwd in verband met de wijziging der begrooting van 1931 in het midden van dat jaar, waarbij een bezuiniging van 6 ton in uitzicht was gesteld.

Opgemerkt werd dan ook, dat het Bestuur in Juni verleden jaar de hier bedoelde overschrijdingen reeds had moeten voorzien.

Men vond deze overschrijdingen onvoldoende gemotiveerd en zag bij de politie nog weinig teekenen van bezuiniging, ook in de voor 1933 geraamde kosten.

Het werd in de afdeelingen ook algemeen betwijfeld of men met de politie nu op den goeden weg is.

Men was ervan overtuigd, dat zeer wel door degelijke opleiding door Europeesche instructeurs en met handhaving van een Europeesche kern een uitstekend burgerpolitiekorps voor het grootste deel gerecruteerd uit inheemschen te vormen zal zijn. Op Trinidad en Barbados heeft men vertegenwoordigers van een dergelijk burgerpolitiekorps aan het werk gezien en maakten dezen een uitstekenden indruk. Door de onvoldoende salarieering van vroeger en de ruime werkgelegenheid, ambieerden de meest geschikte elementen in de burgerij niet naar een functie bij de politie.

Onder goede leiding en tucht — men schoeie het korps desnoods op militaire leest — zal een goed korps te vormen zijn, dat zeker niet zoo kostbaar zal wezen als het tegenwoordige waarbij ook het groote voordeel van continuiteit verkregen zal worden, welke het tegenwoordige korps zeker mist met o.a. de daaraan verbonden bezwaren der hooge overtochtskosten.

Gevraagd werd of het Bestuur bekend is hetgeen geschied moet zijn tusschen de politie en de kapitein van het stoomschip Karibia van de Horn Line, waarbij deze kapitein in den laten avond door de politie opgebracht moet zijn ter zake van een boete van gering bedrag en ter zake van een feit, waaromtrent hem geen mededeeling gedaan kon worden en waarbij hij ook na aanbod van garantie toch tot den volgenden dag werd vastgehouden als wanneer hij na veel moeite vrij kwam: tusschen de politie en den Deenschen Consul-Generaal alhier, waarbij de Deensche vlag van de auto van deze door politie afgerukt moet zijn en omtrent het gebeurde op den berg Altena, waarbij een politiebeambte bij keuring van een auto deze stuk gereden zou hebben en zoo ja, of het Bestuur daaromtrent mededeelingen zou willen doen. Voorhands werd opgemerkt, dat, indien de berichten, welke ter zake werden ontvangen juist zijn, de afdeelingen van gevoelen zijn, dat indertijd de Raad gelijk had te stemmen tegen de invoering van de militaire politie. Ook de chauffeur van den Heer Pietersz, wonende op de plantage Moron zou op een ongelegen oogenblik ter zake van boete opgebracht zijn met auto en al, naar aanleiding waarvan de vraag gesteld werd of de politie het recht heeft te allen tijde chauffeurs, die hun boete niet betaald hebben, met auto en al op te brengen.

Gevraagd werd of de houding van den militairen politieagent, die op den 2n December 1931 in het centrum der stad, in de buurt der hoofdwacht van politie een persoon doodschoot en een ander met revolverschot verwondde, gerechtvaardigd was.

Gevraagd werd of het Bestuur officieele inlichtingen zou willen verschaffen omtrent het gebeurde op Aruba, in het bijzonder of het Bestuur kan mededeelen hoeveel deelnemers aan het beweerde complot gestraft zijn. Betreurd werd dat de in die dagen volgens niet officieele berichten door het Hoofd van dat eiland uitgevaardigde proclamatie, indien deze althans juist is weergegeven, in deze zin minder gelukkig geredacteerd is, dat daarin in het bijzonder voor personen van een daarin genoemde nationaliteit voorzichtigheid aanbevolen werd.

Eenige leden stelden de vraag of het niet mogelijk is tegen te gaan, dat personen, die niet deskundig zijn er een beroep van maken advies te geven in juridische zaken en ter zake adverteeren. Immers werd het noodig geacht het publiek te beschermen tegen de bezwaren hieraan daarvoor verbonden.

Zoowel over den radio— als over den telefoondienst werden klachten geuit. Telegrammen, die tijdig verzonden waren, blijken meermalen de schepen zeer laat te bereiken en schepen, die met de heele wereld in verbinding zijn kunnen alleen door Curaçao niet bereikt worden.

Het komt nog bij herhaling voor, dat men gesprekken van anderen te hooren krijgt. Is het juist, zoo werd gevraagd, dat er een rechtstreeksche telefoonverbinding is aangelegd van het wachthuis van den seinwachter op het Waterfort naar het loodskantoor, omdat de telefoniste van den nachtdienst in haar nachtrust te veel gestoord werd.

Er werd over geklaagd, dat het leidingwater, dat Otrabanda in den laatsten tijd ontvangt, zoo slecht is:

Zou het niet mogelijk zijn, zoo vroeg men, om nu wij over drie destillatieinrichtingen beschikken, ter drukking der kosten alleen gedestilleerd water te distribueeren en het putwater als reserve te behouden?

Is het, nu het zwaartepunt van den watervoorzieningsdienst naar de stad is verplaatst, niet gewenscht, dat de Directeur van den dienst in de stad woont, in de nabijheid zijner fabrieken? De woning op Klein Kwartier kan dan verhuurd worden.

Is het juist, zoo werd gevraagd, dat een technisch ambtenaar bij Openbare Werken en een adjunct-commies 1ste klasse overtocht naar Nederland gekregen hebben, schoon zij slechts recht hadden op 2de klasse?

Gevraagd werd of het Bestuur een lijst zou willen overleggen van de gouvernements gebouwen, die verhuurd zijn met vermelding van hetgeen zij ieder aan huur opbrengen.

Geconstateerd werd, dat een meter van den electrischen stroom om 12 uur in de nacht van 2 Maart niet oversprong naar het laag tarief, doch dit pas 20 minuten later deed. Naar verluidt, komt het wel meer voor, dat de meter te laat naar het laagtarief overspringt.

Opgemerkt werd, dat de tarieven van de huurauto's voor de tegenwoordige tijdsomstandigheden te hoog zijn: ze zouden wel op de helft teruggebracht kunnen worden, meende men.

Tot zoover de algemeene beschouwingen.

Over de bezuinigingen bij de artikelen (bijna over de geheele linie 20%) zullen we de volgende week hebben.

BERICHTEN.

Jaarvergadering Cur. R.K. Volksbond.

Maandagavond had na een plechtig lof in de kathedraal, de algemeene jaarvergadering plaats van bovengenoemde bond. Onder het lof hield Pastoor Hagemans een keurige predikatie, waarin hij wees op de sociaal katholieke verplichtingen der leden.

Op de vergadering toonde het verslag van den Secretaris de Hr. Mendez en van den Penningmeester de Hr. Casiano, dat de bond krachtig aan de malaise weerstand had weten te bieden; een vooruitgang was zelfs nog te bespeuren.

Een grootere vooruitgang echter meenden we, en velen met ons te kunnen zien in het moreel der bond. De kritiek is den bond dit jaar niet bespaard gebleven. Verschillende sprekers ook de gewijde spreker, hebben daarop gewezen.

Nu is de kritiek goed, wanneer ze tenminste voortkomt uit een verlangen naar verbetering en wordt ingegeven door de naastenliefde. Maar heel dikwijls is de kritiek een wrange vrucht van de gekrenkte eigenliefde.

Het moreel der bond heeft er echter geenszins onder geleden. Het plechtig lof was voller als we de laatste jaren gewoon waren, en de vergadering eveneens. En dit is is een zeer verblijdend verschijnsel.

De redevoeringen van den voorzitter de Hr. Hose Kroon en de geestelijke adviseur Pater Dellaert en vooral die van den feestredenaar de Hr. Casiano, waren zakelijk en krachtig. En ons zijn gelukkig bespaard gebleven de ledige phrasen, die dikwijls niet meer waarde hebben als klatergoud.

In een onzer Nederlandsche wapens komt de spreuk voor „Palma sub pondere crescit"

De palm groeit onder druk. Zoo schijnt het ook te zijn met onze Volksbond.

Onder de verschillende werken die ze in den druk der tijden en gemoederen onder handen genomen heeft willen we alleen noemen de ambachtschool, een werk waardoor alleen de bond reeds de belangstelling en waardeering van een ieder waardig is.

Moge ze in het toekomende jaar die groote waardeering en belangstelling in volle mate genieten en het huidige Bestuur de kracht geven om met moed en opgewektheid het mogelijke, maar voor het sociaal welzijn zoo hoog noodige werk voort te zetten.

Onze beste wenschen hierbij aan Bestuur en leden.

Maduro & Curiel's Bank.

Naar aanleiding van de fusie der beide banken kunnen we mededeelen, dat ten gerieve van het publiek de beide kantoren bestaan blijven, zoowel op de Ruiterkade als in de Breedestraat.

Volgens de ontvangen handteekeninglijsten treedt als administrateur—directeur op de Hr. J.A. Correa en als Directeuren de Heeren S. M. L. Maduro, Chas. L. Maduro, S. A. L. Maduro, Elias M. Curiel, Alex Curiel en Jossy C. Henriquez.

Als procuratiehouders treden op de Heeren S. E. L. Maduro, Jos. M. L. Maduro, A. E. L. Maduro, I. H. Capriles en Julio D. Jesurun.

De geheele Directie is dus samengesteld uit de functionarissen der beide vroegere banken.

Alle bankzaken zullen dan ook op denzelfden voet worden voortgezet en we kunnen dus verzekerd zijn, dat de oude goede naam zal gehandhaafd blijven en het publiek met hetzelfde vertrouwen zal kunnen gebruik maken van de diensten der bank.

We vestigen nog de aandacht op de balans der nieuwe firma in dit blad afgedrukt. Merkwaardig is, dat ofschoon er een groote daling was in de effecten de nieuwe firma hare geldswaardige papieren thans op de balans heeft kunnen plaatsen tegen de marktwaarde en nog lager.

Met het volgestorte kapitaal en reserve van f. 3100 000 kan deze bank met volle vertrouwen de toekomst ingaan,waarmede we haar het beste succes wenschen.

De monumenten op Curaçao.

In No. 23 van Maart van *Tropisch Nederland*. schrijft C. K. Kesler.

Monumenten in de West, (schrijver noemt er 4 in Paramaribo, dat voor Koningin Wilhelmina, dat van jhr.mr. T. A. J. Asch van Wyck, dat van G. H. Barnet Lyon en dat van J. G. W. J. Eilerts de Haan. In Curaçao heeft men een standbeeld van mgr. M. J. Nieuwindt, van Louis Brion. van S. E. L. Maduro en dat voor de gesneuvelde militairen bij den overval van Urbina, waarop naast het Spaansche opschrift, door toedoen van het Alg. Ned. Verbond, een Nederlandsche vertaling werd gevoegd.

Binnenkort vernemen we, zal op Curaçao een nieuw Standbeeld verrijzen en wel een van Koningin Wilhelmina. Het wordt door Italiaansche beeldhouwers gemaakt en zal in zijn geheel 15 M. hoog worden.

Het zal waarschijnlijk geplaatst worden in de omgeving van het plantsoen op het Wilhelminaplein.

Naar we verder hoorden komt dit standbeeld door bemiddeling van de Damesvereeniging „Entre Nous" en heeft een dame, waarvan we niet weten of we de naam mogen noemen, in de giften daarvoor, het leeuwenaandeel.

Een alleszins toe te juichen plan

N.V. Sanatorium „Het groene kruis."

Op den 30sten Maart 1932 werd de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Aandeelhouders van het Sanatorium gehouden.

Het Jaarverslag van den Voorzitter stond in mineur, daar het aantal patienten in verband met den economischen achteruitgang belangrijk is verminderd.

Het Bestuur was genoodzaakt op de exploitatie kosten aanmerkelijk te bezuinigen, o.a. door ontslag van personeel en verlaging van salarissen.

In de loop van 1931 werden verschillende belangrijke verbeteringen aangebracht als: de electrificatie van de keuken, den bouw van een nieuw Zusterhuis en het aanbrengen van nieuwe brandtrappen.

Het College van Regenten, dat ieder jaar in zijn geheel aftreedt, werd geheel herkozen met uitzondering van den penningmeester, den Heer C. van Noortwijk, die zich in verband met zijn vertrek naar Holland, niet herkiesbaar stelde. In zijn plaats werd gekozen de Heer J. Kerrebijn, zoodat de samenstelling van het College thans is:

Mr. G. H. Eskes	Voorzitter.
Ds. J. van der Poll	Onder-Voorzitter.
J. Kerrebijn	Penningmeester.
A. van Hoboken	Secretaris.
M. Capriles	Commissarissen.
J. F. Quast	
C. N. Winkel	

Gedelegeerde Studie Commissie Oost en West.

Het Bestuur van de Afdeeling Curaçao van Oost en West, deelt ons mede, dat de Heer H.J.A. Schroeder, Inspecteur van het Onderwijs. benoemd is tot Gedelegeerde op Curaçao van de Studie—Commissie van „Oost en West" en dat ouders en voogden, die kinderen naar Nederland laten gaan, om daar hun studie te voltooien bij genoemden Gedelegeerde alle mogelijke inlichtingen kunnen krijgen omtrent scholen, huisvesting, toezicht, enz.

Radio Voetbal uitzending Holland—Belgie.

Voetbalwedstrijd Holland—Belgie zal 17 April a.s. via de Rijks radiozenders te Kootwijk worden doorgegeven voor West—Indie op een golflengte van 16.043 Meter (zelfde afstemming als vorige keer) van 9,30 V.M tot 11.34 V.M. Curaçaotijd. Zender zal voor afstemming en controle worden bijgezet om 8,34 v.m. Curaçaotijd en is gedurende dien tijd in gesprek met Bandoeng.

Resultaten worden gaarne ingewacht door den Directeur Lands Radio en Telefoondienst telefoon 208.

Curaçao—Suriname.

We lezen in de Surinaamsche bladen:

Per s.s. Dalvangen werd deze week dertien ton goederen verscheept naar Curaçao. De vorige verscheping bedroeg dertig ton. De prijzen van verschillende goederen hebben op Curaçao zulk een laag peil bereikt, dat concurrentie haast onmogelijk is, Bovendien heeft Curaçao voor zijn doen een flinke regenval gehad, waarvoor het deels zelf kan voorzien in veevoeder. Daardoor worden minder zemelen en mais uit Suriname betrokken.

Schepenlijst 17 — 23 April.

	Aank.	van	vertrek	naar
Stuyvesant	17	New-York	17	Amsterdam
Cuba	17	Cristobal	17	Le Havre
Heinz Horn	17	Hamburg	17	Cartagena
Tachira	17	New-York	17	Maracaibo
Carabobo	17	Maracaibo	17	New-York
El Libertador	17	Maracaibo-Aruba	17	Aruba-Maracaibo
Colombo	18	Genua	18	Cristobal
Cottica	18	Amsterdam	18	New-York
Miranda	18	Curaçao	19	Maracaibo
Trujillo	19	La Guaira	19	Aruba-Maracaibo
Orestes			19	Rotterdam
Tacoma	19	Hamburg	19	Central & North-America
Carl Legien	19	Hamburg	19	South-America
El Libertador	20	Maracaibo-Aruba	19	La Guaira
Friederun	21	Hamburg	21	P. Limon
Dalvangen	21	New-Orleans	22	Paramaribo
Helder	22	Amsterdam	22	Costa del Pac:
Luna	22	Aruba-Maracaibo	22	New-York
El Libertador	22	La Guaira	22	Maracaibo
A Steamer	22	Hamburg	22	P. Limon
Magallanes	22	Cristobal	23	Barcelona
Therese Horn	23	Curaçao	23	Hamburg
Magdalena	23	Cristobal	23	Hamburg

We kunnen hier nog aan toevoegen dat vooral ook de concurrentie van Venezuela tegenover de Surinaamsche artikelen geweldig is. Daar ook is overvloed van oogst, Maar daarbij komt dat de Bolivar zeer laag staat en de verscheping met de barken heel wat minder kost dan de vrachtprijzen der stoomverbindingen.

Lezing Oost en West.

We vestigen de aandacht op de advertentie, waarin wordt medegedeeld dat op Vrijdag, 22 April a. s. des avonds om 8½ uur de Edel Groot Achtb. Heer Mr. M. van Dijk, Nederlandsch-Indisch Rechterlijk Ambtenaar, gedetacheerd als Procureur-Generaal in Curaçao, in het gebouw van het „Christelijk Militair Tehuis" in de Hoogstraat, alhier, eene causerie zal houden, getiteld:

„Eenige vluchtige indrukken van Nederlandsch-Indië."

Van een causerie het vorige jaar gehouden, kennen we Mr. van Dijk als een vlot, prettig en aangenaam spreker.

We gelooven dan ook dat vele dien avond naar hem zullen komen luisteren.

Jaarvergadering OOST en WEST.

De Jaarlijksche Algemeene Ledenvergadering van de Afdeeling zal gehouden worden op Maandag, 18 April a.s. des avond om 8 uur in het gebouw „R. K. Militair Tehuis" in de Klipstraat, alhier.

Voor de agenda verwijzen we naar de in dit blad geplaatste advertentie.

200 Jarig bestaan der Synagoge.

Woensdag a.s. herdenkt de Israelietische Gemeente alhier het 200 jarig bestaan der Synagoge.

Dien avond zal om kwart over acht in dat gebouw de plechtige herdenking daarvan plaats hebben.

Postwissels Curaçao-Suriname.

We lezen in de Surinaamsche bladen:

Met ingang 1 Mei zullen telegrafisch postwissels kunnen worden overgemaakt naar Curaçao, en omgekeerd.

Korting verlofstractementen.

Aneta seinde: Bij Koninklijk Besluit is bepaald, dat een korting zal worden toegepast op de verlofstraktementen der ambtenaren van Suriname en Curaçao.

Frater Eligius.

Uit Holland is bericht ontvangen, dat aldaar is overleden de Eerw. Frater Eligius, oud algemeen overste der Fraters van Tilburg. In deze hoedanigheid maakte Fr. Eligius ook in het jaar 1921 een reis naar de West, ter visitatie van de huizen der Fraters in het gebiedsdeel Curaçao.

De overledene maakte tot zijn dood deel uit van het hoofdbestuur der Congregatie.

R. I. P.

Hoek's Pasteurisatie Inrichting.

We hebben deze week weer eens een bezoek gebracht aan de nieuwe melkhandel van den heer Hoek.

Het bedrijf is nu eenige weken op gang en werkt zeer tot voldoening zoowel van eigenaar, klanten als melkleveranciers.

Door de ondervinding geleerd heeft de Hr. Hoek reeds enkele verbeteringen aangebracht in zijn Pakoelang. Aldus is de naam van deze pasteurisatieinrichting, welke naam in zich sluit Pasteur- Koeler- en Langpasteur, om aldus de verschillende werkingen der installatie aan te geven.

Nadat de Melk gemeten is, komt deze door verschillende zeven in de groote ketel 600 liter inhoud, waar de melk door stoom verhit wordt tot 65 a 70 graden.

Daarna wordt deze afgekoeld en afgetapt in de papieren, flesschen, ondertusschen is de melk voortdurend in circulatie.

Met dit aftappen was men juist bezig. Het moment dat de melk uit de aftapkraan in de flesch loopt is het eenigste oogenblik, dat deze met de buitenlucht in aanraking komt. Maar in het gebouw is alles zoo zuiver en rein, dat dit niet het minste gevaar kan opleveren.

Bovendien nog staat de melk onder dagelijksche controle van den Gouvernements veearts.

Een proef van de melk was overheerlijk en we kunnen ons best begrijpen dat de afnemers voortdurend toenemen. Want nog behalve dit is de melk natuurlijk van uitmuntende kwaliteit, vrij van alle schadelijke bestanddeelen en daarbij voor Curaçao althans van niet hoogen prijs, 50 cts per liter.

We zijn dan ook overtuigd dat deze pasteurisatieinrichting steeds beter gaan zal, omdat er een echt volks belang mee gediend is.

FANFARE „SCHERPENHEUVEL"

Uitvoering Dinsdag 19 April, op 't Gouvernementsplein, bij gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. Prins Hendrik.

Aanvang 's avonds 8 uur:

1. Wien Neerlandsch bloed.
2. De Residentie Marsch. W. Schootemeyer.
3. Loyauté. Ouverture J. Martin.
4. Dans le Bois. Fantaisie. Ad. Hermans.
5. Paix et Labeur Ouverture. O. Filstils.

PAUZE.

6. L'Aurore d'un beau Jour. Fantaisie. J. Martin.
7. L'Echo des Bois. Fantasie capricce. J. Martin.
8. Les Contes de Grand'Maman. Fantaisie. L. Vermaelen.
9. Loudspeaker. Marche. S. P. van Leeuwen.
10. Wilhelmus.

Wedstrijd-programma voor Zondag 17 April 1932.

MUNDO NOBO

Eerste Klasse: Trappers — R. C. C.
Aanvang 4.15 precies
Scheidsrechter Hr. Stomp.

Tweede Klasse: Bismarck — Shell
Aanvang 3.00 precies
Scheidsrechter Hr. Brand.

R. C. C. TERREIN.

Tweede Klasse: De Ruiter — Olympia
Aanvang 3.00 precies
Scheidsrechter Hr. Kranenburg.

Res. 1st Klasse:
Transvaal 2 — Volharding 2
Aanvang 4.15 precies
Scheidsrechter Hr. Schouwee.

ASIENTO-TERREIN

Tweede Klasse: Union — D.N.S.
3.00 precies
Scheidsrechter Hr. Winters.

JULIANA TERREIN.

Tweede Klasse: Hercules — Juliana
Aanvang 3.00 precies
Scheidsrechter: Hr. Eugenio.

Politie berichten.

In den voormiddag van 14 April ontstond brand in een loodsboot gelegen in de haven aan het Gouvernementsplein. De brandweer bluschte den brand met het chemisch apparaat; de boot verkreeg ernstige brandschade.

St.Jorisdag der Padvinders.

Naar wij vernemen, zullen de demonstraties der Padvinders in hun Tenten-Kamp op Zaterdag, 23 April a.s. (St. Jorisdag) uitgevoerd worden door drie Verkennerspatrouilles, welke een Kampement zullen opzetten, bestaande uit drie tenten, met bijbehoorende keukens enz.

Het beloven goede Demonstraties te worden, gezien het programma wat de Heer van der Maarel ons deed toekomen.

Daar het terrein, gemakkelijk te bereiken valt, (zooals bekend is, ligt het tegenover Theater Ideal,) gelooven wij wel te mogen veronderstellen, dat velen er een kijkje zullen komen nemen.

Wij wenschen hen van harte een goed welslagen toe, zoodat dit mooie Jeugdwerk eene meerdere bekendheid in onze Stad moge verkrijgen.

Programma der Demonstratie-Kampdag der Afdeeling Willemstad der Nederlandsche Padvinders Vereeniging.

Van 6 tot 9.30 uur zullen de 3 patrouilles het Kamp opbouwen, door het zetten der tenten, graven van den keukens enz. enz.

9.30 uur wordt er Kamp-Inspectie gehouden.

10 uur Zijne Excelentie de Gouverneur van Curaçao zal het Kamp officieel openen, door het vlagbreken. (een Kamp-Ceremonie).

van 10 tot 12 uur zullen door de drie patrouilles het maken van een vlot, eene noodbrug, en een springtoren gedemonstreerd worden.

van 12 tot 2 Patrouillesgewijs zal er gekookt worden, waarna de traditioneele pannenwasch zal volgen.

2.15 uur Inspectie door de Kampleider.

2,15 tot 3 uur verplichte Rust voor de 3 Patrouilles.

van 3 tot 6 uur zal een seinoefening gehouden worden, door middel van de vlaggen,

en eenige Kampspelen door de patrouilles: eveneens zal de Welpen Horde Rimboe-dansen en het aanleggen van enkele driehoeksverbanden, aldaar demonstreeren.

van 7 uur tot des s'avond 9 uur is er eene kampvuur-demonstratie voor de ouders en Donateurs der Vereeniging.

Op deze Kampvuuravond, welke een waardig slot van deze dag zal vormen, zullen 20 jongens geinstalleerd worden en zullen zang en demonstraties elkander afwisselen.

Wij wenschen onze Padvinders van harte een volledige succes, en zou tot dit succes misschien niet medegewerkt kunnen worden, wanneer enkele personen eens een prijs beschikbaar zouden stellen voor de winnende patrouille?

De Heer van den Maarel zal, gelooven we, gaarne voorstellen in dien geest ontvangen.

Nader vernemen wij dat van 10-12 inplaats van vlotbouw, een demonstratie zal geschieden van het vervoer van gewonden te water.

We veronderstellen, dat het Roode Kruis en de Eerste huipbrigade zich bijzonder hiervoor zullen interesseeren.

Een tolunie tusschen Nederland en koloniën?

De heer Dr. Ir C. F. Stork hield in de op 29 Januari j.l. gehouden vergadering van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Twente een pleidooi ten gunste van een tolunie met Nederlandsch-Indië. De dwingende aanleiding daartoe vormde z. i. moeilijkheden in den exporthandel en in de industrie, welke deze in toenemende mate ondervinden tengevolge van door andere staten getroffen maatregelen

Het is een niet te ontkennen feit, dat de Nederlandsche uitvoer naar Nederlandsche-Indië op waarlijk ontstellende wijze vermindert zoowel naar het gewicht als naar de waarde gerekend. In ronde getallen bedroeg de uitvoer over de jaar 1928/1931 resp. 280, 272, 236 en 171 duizend ton met een waarde van 175, 172, 136, en 90 millioen gulden. In vier jaar tijds dus een vermindering van bijna 39% naar het gewicht en van ruim 48% naar de waarde gerekend. ronde getallen bedroeg de uitvoer over de jaren 1928/1931 resp. 280, 272, 236 en 171 duizend ton met een waarde van 175, 172, 136 en 90 millioen gulden. In vier jaar tijds dus een vermindering van bijna 39% naar het gewicht en van ruim 48% naar de waarde gerekend.

Bezien wij een groep fabrikaten, waarvan de uitvoer voor ons van veel belang is, niet het minst voor Twente en onze andere textiel-centra, waarvan de uitvoer naar het gewicht gerekend over 1928/1931 onderscheidenlijk 20, 20, 15 en 13 duizend ton bedroeg en naar de waarde 59, 58, 40 en 28 millioen gulden, dan toont dit beeld ons een achtergang van 35% naar het gewicht en van ruim 52% naar de waarde gerekend.

Volgens de opgaven van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Batavia bedroeg de totale invoer in Java en Madoera over 1930 rond 550 millioen gulden. Hiervan vormen de over 1930 uitgevoerde Nederlandsche goederen ter waarde van 136 millioen gulden nog niet ten volle 25%.

Het zal ieder, die het met de belangen van ons land goed meent, duidelijk zijn, dat hier andere wegen moeten worden gezocht dan tot hiertoe gevolgd, waartoe o. i. het denkbeeld van een tolunie niet alleen met Indië, doch ook met Suriname en Curaçao, alleszins overweging verdient.

Eigenlijk ware niets toch natuurlijker dan de verschillende gebiedsdeelen, waaruit het rijk der Nederlanden bestaat, binnen één tolgrens te brengen, want in feite is het toch een ongelijkheid, dat de meeste voortbrengselen uit Indië als koffie, rubber, cacaoboonen, kapok, palmpitten, copra enz. vrij in Nederland binnenkomen, terwijl de Nederlandsche voortbrengselen voor het grootste gedeelte bij het binnenkomen in de overzeesche gebiedsdeel worden belast.

Wij ontveinzen ons niet, dat voor de te derven inkomsten uit douanerechten een compenseering dient te worden gevonden, zoowel als een oplossing voor de ongetwijfeld bestaande moeilijkheden van velerlei aard, waarbij wij o,a. denken aan het compenseerend invoerrecht op suiker in Nederland.

De totstandkoming van een tolunie beteekent echter een versterking onzer nationale eenheid, welke ons bovendien bij toekomstige onderhandelingen met andere staten zeer zeker sterker zou doen staan. (*H.P.*)

Oceaan luchtverkeer.

In een Engelsch telegram lezen wij, dat het Deensche Parlement een wet heeft aangenomen, waarbij de regeering gemachtigd wordt om aan de Trans American Airline Corporation voor 75 jaren concessie te verleenen voor het openen van een luchtdienst tusschen Amerika (Detroit) en Denemarken (Kopenhagen) voor passagiers en mail.

De dienst zal geschieden via IJsland.

De maatschappij zal de eerste vijf jaren vrijdom van belasting genieten, doch vijf percent van de bruto inkomens aan Denemarken afstaan.

De concessie is een soort monopolie, want althans de eerste vijftien jaren zal aan geen andere Amerikaansche onderneming een concesse van gelijke strekking worden verleend.

DE FABEL VAN DEN „RIJKEN" PAUS.
Waar de inkomsten blijven.

Mgr. Nogara die leider is van de administratie van den H. Stoel, verklaarde onlangs, dat het pauselijk budget — behalve de 70 millioen voor de Voortplanting des Geloofs — voor 1932 zou klimmen tot 180 millioen lire.

Er zijn altijd menschen, die denken: wat doet de Paus toch met dat geld? Zijne Em. Georg kardinaal Mundelein, aartsbisschop van Chicago, schreef in December in een oproep voor den St. Pieterspenning: „Geld beteekent voor den Paus niets dan hulp voor anderen. Voor zichzelf en zijn omgeving is hij zuinig, voor nooddruftigen edelmoedig. Gedurende mijn laatste verblijf te Rome zag ik honderden menschen werken in den nieuwen Vaticaanschen Staat. Toen ik er den Paus over sprak was zijn eenig antwoord: Ik geef den menschen werk en zoo ook brood aan hun gezinnen. Hij zei niets meer."

De Paus heeft besloten, zoo voegt hier P. K. in het „Schild" bij, het a. s. jaar geen Fransche giften te aanvaarden. Dit hangt wellicht samen met het besluit van kardinaal Verdier, aartsbisschop van Parijs, om onmiddellijk 60 nieuwe kerken voor zijn bisdom te laten bouwen, dat in de *„Universe"* van 24 December vermeld staat. Als men bedenkt, hoe ongunstig de inkomsten van den H. Stoel wel moeten worden beinvloed door de economische crisis en de politieke situatie in landen als Mexico of Spanje, is het duidelijk dat de „rijkdommen" van het Vaticaan grootendeels op de fantasie moet berusten van hen, die niet weten, dat Rome voor simonie den banvloek kent.

In dank ontvangen.

Van de agenten der Nash, de afbeeldingen der Nieuwe Seriewagens van dit bekende merk.

Officieele Berichten.

De Gouverneur heeft bepaald, dat op den verjaardag van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden op Dinsdag den 19den April a. s. van zonsop- tot zonsondergang van de openbare gebouwen, de forten op dit eiland en van de gouvernements vaartuigen zal worden gevlagd.

Aan den Heer W. F. M. Lampe, commies ten parkette van den Procureur-Generaal is wegens langdurigen onafgebroken dienst van ruim 14 jaren, een jaar buitenlandsch verlof naar Nederland verleend.

Aan den Heer H. J. Th. Boomgaart, Gouvernements Secretaris, tevens ambtenaar van den Burgerlijken Stand is op zijn verzoek eervol ontslag uit s' Lands dienst verleend, onder dankbetuiging voor langdurige diensten door hem aan den Lande bewezen.

Aan den Heer J. H. B. M. Rademaker, tijdelijk ingenieur bij den dienst der Openbare werken is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

BUITENLANDSCH OVERZICHT.

Van een groot Europeesch belang is zeker deze week de uitslag der verkiezingen geweest in **DUITSCHLAND**. Dat Hindemburg gekozen zou worden was wel te verwachten. Hij had nog rond een millioen stemmen meer als bij de vorige verkiezing en een meerderheid 6 millioen op Hitter die rond 2 millioen stemmen meer had als bij de laatste verkiezing.

SPANJE vierde Donderdag de eerste verjaardag der republiek. Dat een U. P. bericht daarbij meedeelt dat de feestviering niet zoo enthousiast was als bij de proclamatie zegt wel iets meer. Dat het nieuwe regiem een zegen geweest is voor het land zal moeilijk kunnen beweerd worden. De permanente staking- en revolutiekoorts van dit bakerskindje baart wel zorgen. Ook deze week nog ontbrak het niet aan relletjes. Het waren nu weer de katholieke en radicale studenten van Sevilla die slaags raakten.

In de **VEREENIGDE STATEN** baart de crisis veel zorg. Men heeft daar moeilijkheden om de begrooting sluitend te maken en ondertusschen worden vooral van Frankrijk uit heftige pogingen gedaan om den dollar te ondermijnen. Dit heeft natuurlijk weer zijn terugslag op de financieele toestand in Europa, waar men zoo in de put zit dat een Amsterdamsch beursbericht van deze week aldus begon:

De beurslui hebben plannen om Columbus op te graven en hem op zijn donder te geven voor de ontdekking van Amerika; vandaag weer verlammende invloed New York.

Het kind van Lindbergh is nog steeds niet terecht.

In **Ecuador** heeft men nog weer eens getracht de regeering omver te werpen. Het was thans een zekere Mendoza die het heft in handen wilde nemen. De revolutie is echter onderdrukt en de leider gevlucht.

Ons Nederlandsch schip de Bodegraven was nog eenige oogenblikken in moeilijkheden, daar dit schip de in 1925 verbannen Generaal Plaza Gutierrez aan boord had, die daar wilde landen.

In **Chili** is een regeeringscrisis uitgebroken, de staat van beleg is afgekondigd en de gouden standaard heeft men laten varen.

In het **Oosten** werpt het gevaar van een Russisch-Japansch conflict om Mansjoerije zijn schaduwen over de vredesonderhandelingen te Shanghai, welke Maandag j.l. weder werden afgebroken, doch ditmaal op aandringen van China. Uit goede bron wordt vernomen, dat de Japanners gedurende de laatste dagen een uitgesproken verzoenende houding aannemen en zich zelfs bereid verklaarden om een datum vast te stellen voor de terugtrekking hunner troepen van Shanghai. Dit wordt algemeen toegeschreven aan het feit dat zij ernstige verwikkelingen in Mansjoerije verwachten, waar zij volgens berichten voorbereidingen maken voor den opmarsch naar Wladivostok, hetgeen een langdurigen oorlog met Rusland tot gevolg zou hebben.

Afdeeling „Curaçao" van de Vereeniging „Oost en West".

De Jaarlijksche Algemeene Ledenvergadering van de Afdeeling zal gehouden worden op Maandag, 18 April a.s. des avonds om 8 uur in het gebouw van het „R. K. Militair Tehuis" in de Klipstraat, alhier.

AGENDA:

1. Notulen van de vorige vergadering.
2. Jaarverslag over 1931.
3. Rekening en Verantwoording over 1931.
4. Verkiezing van een Bestuurslid van de Afdeeling, waarvoor het Bestuur in alphabetische volgorde aanbeveelt de Heeren: Dr. J. Arends, Isaac Baiz, Manrique Capriles, L. W. C. van Eps, G. J. Ferguson en P. van Leeuwen.
5. Eventueele opgave van punten, die de Leden op de eerstvolgende Algemeene Ledenvergadering van de Vereeniging „Oost en West", in Nederland te houden, behandeld wenschen te zien.
6. Benoeming van twee afgevaardigden voor die vergadering, waarvoor het Bestuur aanbeveelt de Heeren Dr. H. Polvliet en W. R. Menkman.
7. Rondvraag.

Curaçao, 13 April 1932.

HET BESTUUR.

Afdeeling „CURAÇAO" van de Vereeniging „OOST EN WEST"

Op Vrijdag, 22 April a.s., des avonds om 8½ uur zal de Edel Groot Achtb. Heer Mr. M. van Dijk, Nederlandsch-Indisch Rechterlijk Ambtenaar, gedetacheerd als Procureur-Generaal in Curaçao, in het gebouw van het „Christelijk Militair Tehuis" in de Hoogstraat, alhier, eene causerie houden, getiteld:

Eenige vluchtige indrukken van Nederlandsch-Indië.

als voortzetting van zijn causerie, gehouden op de laatste Algemeene Ledenvergadering.

Na afloop zal er gelegenheid zijn tot dansen.

Curaçao, 13 April 1932.

Het BESTUUR.

N. B.

Leden van „Oost en West" hebben vrijen toegang met hun dames en introducé's op vertoon van de aan hen toegezonden kaart.

Zij, die lid wenschen te worden van „Oost en West" kunnen zich daartoe aanmelden bij de Secretaris, den Heer H. J. C. Bodenburg Hellmund in de Klipstraat No. 97, alhier. (Telephoon No. 254).

ENGAGED

Georgette Gerö

to

Egon Gerstl.

Budapest, April 6th 1932.

1—2

DE HEER EN MEVROUW

X. H. Ch. M. Krugers-- Simmons

hebben het genoegen kennis te geven van de geboorte hunner dochter

ANNA MARGARETHA.

St. Eustatius 28 Maart 1932.

Bijblad van de Amigoe di Curaçao
van 16 April 1932.

Losse Grepen

uit

Curaçao's verleden

door P. A. EUWENS O. P.

V.

Het tweede Eeuwfeest van de Inwijding der Joodsche Synagoge.

1732 15 Nisan 1932.

2)

Wij denken er niet aan onze lezers de verveling en schrik op het lijf te jagen door de dorre opsomming van een reeks koopakten ten bewijze, dat vele Joden al spoedig na hun komst op Curaçao hun woonplaats van het Jodenkwartier achter het Schottegat overbrachten naar de Willemstad. Dat is ook volmaakt overbodig.

Want er bestaat één koopakte, die de bewijskracht bezit van meer dan 20 of 30 andere. Die koopbrief, gedateerd van 13 Juni 1687, is zeer waarschijnlijk de oudste, die er nog op C. te vinden is. Ofschoon sterk gehavend door loopgraven van den houtworm, is toch de naam en het jaartal wondergoed gespaard en geconserveerd gebleven.

Deze koopbrief spreekt van een huis: *staende in de Joode Kerckstraet, bij de Joode Kerk.*" Dit document heeft een groote historische waarde. — Wij rekenen ons volkomen gerechtigd, — wel niemand zal ons hierom van voorbarigheid of lichtzinnigheid beschuldigen, — wanneer wij uit dien hierboven aangehaalden zin de volgende conclusies trekken.

1o. — In dit jaar 1687 stond er dus reeds in de Willemstad (Punda) een Jodenkerk of synagoge, wel heel klein en bescheiden nog, maar toch geenszins clandestien en verborgen of verscholen en onherkenbaar, zooals bv. de schuilkerken der katholieken in Amsterdam in de XVIIe eeuw, maar openlijk en als zoodanig aan iedereen bekend.

2o. — Deze kerk lag op den Zuid-Oostelijken hoek, gevormd door de tegenwoordige Kerkstraat en Columbusstraat.

3o. — Als bewijs, dat die kerk er toen al enkele jaren stond, diene dat de straat, waarin die kerk stond, al zijn vroegeren naam verloren had en in den volksmond uitsluitend als de *„Joode Kerckstraet"* bekend stond.

4o. — Onder dit opzicht was geen vergissing mogelijk, zoodat de toenmalige Vendumeester, Jan Claasen d'Roeher, dien meer distinctieven volksnaam overnam en in dit officieele document vastlegde en sanctioneerde.

5o. — Het bestaan van deze synagoge in de stad in dat jaar levert indirect het evident bewijs, dat in dien tijd het meerendeel der Joden reeds hun woonstede verlegd hadden en in de stad huisden, met de uitgesproken tendenz dat ook de overige Joden binnenkort dat voorbeeld zouden volgen. Het zou immers al te dwaas zijn te veronderstellen, dat men een synogoge gaat bouwen in de stad, terwijl het meerendeel der Joden op meer dan één uur afstands rustig zou blijven wonen vèr buiten de stad achter het Schottegat.

6o. In minder dan 25 jaar tijds moeten dus de bestaansmiddelen en levensvoorwaarden van het gros der Joden totaal zijn gewijzigd, doordat zij van buitenlui stadsbewoners geworden en van den landbouw naar den koophandel zijn overgegaan.

7o. Al deze conclusies worden positief bevestigd door eenige andere feiten, die wij hier beknopt bij wijze van chroniek laten volgen en die op hun beurt ook weer door het bovenstaande nadere verklaring vinden.

1672. Zeer waarschijnlijk in verband met en met het oog op de a.s. stichting van een eigen synagoge in de stad werd in dit jaar de kerkgemeente *„Mikvé Israël"* formeel georganiseerd en alle leden van het kerkbestuur (de *Parnassim*) successievelijk aangesteld.

1674. In dit jaar werd er een algemeene collecte gehouden onder de Curaçaosche Joden voor den bouw eener synagoge, die 168.— pesos opbracht.

1674. In ditzelfde jaar kwam uit Amsterdam hier aan de eerste opperrabbijn JOSSIAU PARDO met zijn gezin. (1674-1683).

1685. Meer als toegift voegen we hier nog een bewijs bij voor het bestaan van deze Joodsche kerk in de stad, ontleend aan een buitenstaander. In Januari 1685 werd Curaçao bezocht door den Franschen flibustier(kaper) Sieur Raveneau de Lussan. In zijn *„Memoires"* weet hij het volgende van zijn bezoek te vertellen: „La ville est petite, mais fort jolie, ceinte d'une muraille très haute et fort mince; son Port est beau et sûr. Le Fort, qui le commande, aussi bien que la ville est assez régulièrement fortifié. On y professe librement plusieurs sortes de Réligions, dont les principales sont celles des Calvénistes (des Hollandais), des Juifs, et des Cuacres (Croates), pour chacune desquelles il y a dans la Ville un Tempel particulier." — Aldus de uitgave van 1775, aangehaald in het Tweede Jaarverslag van het Curaçaosche Geschied-, T.-, L.- en Volkenkundig Genootschap, p. 141. De oorspronkelijke uitgave van 1689 heeft eenige afwijkingen, die wij tusschen haakjes geplaatst hebben. „Croates" en „Cuacres" kan hier alleen Lutheranen beteekenen. Het valt ver buiten ons bestek, hier de redenen dezer verbasteringen te gaan napluizen.

* * *

1690. — Die eerste synagoge moet wel erg bekrompen zijn geweest en de toevloed der bezoekers steeds stijgend, want in dit jaar werd er een huis aangekocht, vlak naast de synagoge gelegen, voor de som van 463 pesos. Daar dit huis wat grooter en ruimer was, had men blijkbaar de bedoeling om dit tweede huis als kerkgebouw in te richten, hetgeen feitelijk reeds twee jaar later plaats vond.

1692. Op het Paaschfeest van dit jaar werd deze nieuwe synagoge in gebruik genomen. Dat was dus de tweede synagoge. De eerste werd sindsdien gebruikt als school en bestuurszaal.

1694. Elias Lopez, de tweede opperrabbijn, afkomstig van Barbados, krijgt zijn aanstelling op een salaris van 800 gld. met 300 voor uitrustingskosten en 200 gld. voor passage. Zijn ambtsperiode duurde tot 1713, toen hij overleed.

Niettegenstaande in 1693 een groep van 90 Curaçaosche Joden naar Noord-Amerika vertrok en in hetzelfde jaar een groep zich in Tucacos aan de overkust van Venezuela vestigde en het jaar daarna eenigen naar New-Port (N.A.) gingen, bleef men nog steeds bedacht op nieuwe uitbreiding van het bestaande kerkgebouw.

1699. Een groot pand, bijna even groot als de beide vorige perceelen te zamen en eveneens in de Jodenkerkstraat gelegen naast de kerk, wordt voor ruim 977.— pesos aangekocht met het plan om het bij de synagoge te voegen.

1703. Een collecte voor deze verbouwing bracht 604.— pesos op en in Mei van dit jaar werd deze 3de synagoge ingewijd en in gebruik genomen.

1704. Er werd een huis aangekocht aan de Kuiperstraat, staande ter plaatse, waar nu de Consistoriekamer en Trouwzaal gelegen is. Dit huis heeft jaren lang als woning gediend voor den Rabbijn of zooals hij toen in gouvernementsstukken genoemd werd: *„De Joodsche Dominé"*.

1715. De derde Opperrabbijn Raphael Jesurun treedt in functie. — Hij kwam van Amsterdam, doch was vroeger reeds op C. in kerkelijken dienst werkzaam geweest.

1730. — In de vorige jaren was men steeds blijven doorgaan nieuwe perceelen aan te koopen, nu echter in de Kuiperstraat, welke huizen aan de achterzijde aan de synagoge grensden, zoodat zij op het geschikte oogenblik daarmee tot één geheel konden vereenigd worden.

Omstreeks dezen tijd waren de Joden reeds tot ongekende voorspoed gestegen. Bijna de geheele scheepvaart van het eiland hadden zij in handen en zelfs rustten zij kapers uit tegen de zeeroovers, die de zee in den omtrek onveilig maakten. De geldmiddelen vloeiden dus ruim, maar het moet tot hun eer gezegd worden, dat zij met groote vrijgevigheid daarvan ruime bijdragen afstonden voor hun eeredienst en met ware begeestering hun ideaal zochten te verwezenlijken hier een Godshuis tot stand te brengen, dat niet alleen getuigenis zou afleggen van hun rijkdom, maar ook van liefde voor het geloof hunner vaderen.

Dat plan was breed opgezet en eindelijk genoegzaam voorbereid, zoodat in het begin van dit jaar het besluit van het kerkbestuur aan de gemeenteleden werd bekend gemaakt om de bestaande synagoge te vergrooten, feitelijk echter om een geheel nieuw gebouw te stichten. Allen werden verzocht voor dat heilig werk bij te dragen.

Twee dagen vóór Paschen werd de collecte aangekondigd, die op het feest zelf zou gehouden worden en een enorm succes had, daar zij ruim 6406.— pesos, dus bijna 13,000 gld. opbracht. Welk een enthusiasme er onder de gemeentenaren heerschte voor dit grootsche werk, blijkt ook hieruit, dat eenieder streed om de eer een der vier hoeksteenen van het nieuwe gebouw te mogen leggen. Voor het kerkbestuur natuurlijk een lastig probleem. Doch de Parnassim gaven niet alleen blijk van veel scherpzinnigheid, maar ook van een gezond koopmanschap door dit probleem zonder eenige persoonlijke bevoorrechting tot eenieders voldoening op te lossen door het recht en de eer om één dezer vier hoeksteenen te mogen leggen aan den meestbiedende te verkoopen.

De 1e verkreeg Mardochay Alvares Correa voor 410 pesos.

De 2e verkreeg Samuel de Casseres voor 315 pesos.

De 3e verkreeg Jacob Henriquez Morao voor 325 pesos.

De 4e verkreeg Emanuel Hisquiao Alevy voor 355 pesos.

In totaal bracht deze eerste steenlegging dus 1405 pesos op.

September 1730 kan men rekenen als het begin van den bouw, want toen werden deze vier hoeksteenen gelegd.

Isaac Marchena en Eliao Jeudah Leao boden hun woonhuizen aan de gemeentenaren aan om tijdens den bouw als bedehuis te gebruiken.

1731. — Dit jaar werd ook de eerste steen gelegd van de vier groote pilaren van het gebouw. Dit recht, eveneens aan den meestbiedende verkocht, werd verkregen door:

Daniel Aboab Cardoze (de 1ste) voor 155 pesos, zijn vrouw Rebeca (2de) voor 142 pesos.

Abraham Aboab Cardoze (3de) voor 140 pesos, zijn vrouw Leah (4de) voor 156 pesos, en bracht dus in totaal bijna 1000 gld. op.

Een tweede collecte voor den bouw gehouden deed ruim 2315 pesos in de kas vloeien.

1732. — Begin April van dit jaar was de nieuwe synagoge voltooid. Op den eersten Paaschdag (15 Nisan) werd zij met groote plechtigheid ingewijd en in gebruik genomen. De geheele bouw had ruim 21.000 pesos gekost. Feitelijk vertegenwoordigde deze bouw zeker een veel hoogere waarde. Het wil ons voorkomen, dat dit bedrag voor verreweg het grootste gedeelte werd besteed aan bouwmaterialen, dat bv. maar voor een zeer klein gedeelte daaronder aan arbeidsloon geboekt was. Immers had in dien tijd het Gouvernement de vaste gewoonte bij den bouw en herstel der stadsmuren daarvoor zonder vergoeding de slaven der ingezetenen op te vorderen. Als men verder nagaat, dat een der grieven tegen Gouverneur van Liebergen (1679—1682) was geweest, dat hij bij den bouw van de 1ste synagoge de slaven van de Compagnie daarvoor beschikbaar had gesteld, dan mag en moet men wel veronderstellen, dat de Joden, gezien den heiligen wedijver, die er onder hen voor dezen bouw bestond, ook zeker hun eigen slaven daarvoor zonder eenige vergoeding hebben afgestaan.

***

Ten slotte moeten we nog eenige woorden wijden aan het uit- en inwendige van het gebouw zelf. De tegenwoordige synagoge is nog precies dezelfde als die in 1732 werd ingewijd en in gebruik genomen. Essentieel is er niets aan veranderd. Alleen is de uitwendige omgeving aanmerkelijk verfraaid doordat een menigte kleine onaanzienlijke huisjes, die aan den voorkant en ter zijde aan de Kuiperstraat de synagoge insloten, in latere jaren zijn afgebroken, zoodat nu het gebouw aan alle kanten geheel vrij staat op een open terrein, langs alle zijden door een hoogen muur omgeven. — Het gebouw zelf is 23.50 Meter lang, 17.50 M. breed en de hoogste hoogte bedraagt 15 M. Rondom loopt een mooie breede gang, met marmertegels bevloerd, die aan de West- en Noordzijde zeker 4 à 5 M. breed is. De synagoge staat geörienteerd, d.w.z. is gebouwd volgens de H. Linie, dus naar het Oosten gericht. De ingang is aan de Westzijde. Zoowel het Oost- als het Westfront zijn volkomen aan elkander gelijk.

Alhoewel het geheele gebouw aan alle zijden ruim voorzien is van een groot getal kleine rondboogvensters en binnenin boven in elk der drie beuken een houten tongewelf is aangebracht, kan men toch niet zeggen dat deze synogoge in een bepaalden stijl is opgetrokken. De drie topgevels van vóór- en achtergevel dragen echter duidelijk het kenmerk van den specifiek Hollandschen stijl van dien tijd.

Het is niet bekend, wie de ontwerper en uitvoerder van dezen bouw is geweest. In geen geval komen hier voor in aanmerking de ingenieurs W. Meyer en C. G. Schrijver, noch Esdré en Ribbius, die in later tijd op C. naam gemaakt hebben, omdat zij eerst nà 1740 hier kwamen en bovendien speciaal voor den bouw en herstel der fortificatiën werden uitgezonden. Ofschoon het gebouw in grooten eenvoud is opgetrokken en alle weelde en overdaad geheel vermeden is, schijnt toch wel een Hollandsche architekt van naam het ontwerp gemaakt te hebben, want zoowel in- als uitwendig munt het gebouw uit door zuivere proporties en mooie harmonische lijnen.

Aan de inwendige betimmering heeft men evenwel veel meer luxe ten koste gelegd, waarvoor uitsluitend het kostbaar mahoniehout gebruikt is. Al de zitbanken, de tribunes, het koor voor orgel en zangers, de drie gewelven zijn geheel van mahonie vervaardigd. Vlak bij den ingang bevindt zich de *„Tebah"*, een verhoogd voetstuk van 3×5.50 M. oppervlakte, vanwaar de Rabbijn de wetsrollen voorleest en dat tevens als kansel dienst doet, is eveneens van hetzelfde kostbaar materiaal gemaakt. Bij deze feestelijke gelegenheid zal men de „Tebah" met een kostbaar nieuw zwaar rood fluweelen vloerkleed bedekt vinden, met gouddraad geborduurd en met echte gouden franje en galon afgezet.

Een waar monumentaal pronkstuk, dat het geheele midden gedeelte van den muur aan de Oostzijde beslaat, is de Ark („Egal"), eigenlijk een hoog opgebouwde kast inwendig geheel met rood zijden damast bekleed, en afgesloten met zes zware deuren en alleen toegankelijk langs een verhoogd bordès rondom met een sierlijke leuning, alles van massief mahoniehout. Deze ark heeft indertijd ruim 1500— gld gekost en werd in 1709 op C. vervaardigd door den bekenden Pieter de Mey en dateert dus nog van de 3de synagoge.

Deze Ark dient ter bewaring van alle kostbaarheden, liturgische ornamenten, schalen, enz. alles van zwaar antiek zilver. Ook de wetsrollen (*„Sepher Torah"*) staan hier achter slot en grendel. Deze wetsrollen zijn reeds van hoogen ouderdom en bevatten den volledigen tekst van de vijf boeken van Moses op echt perkamente bladen in hebreeuwsche letters met de pen geteekend. Deze tekst wordt gedurende het jaar elken Sabbath bij gedeelten op den „Tebah" door den Rabbijn voorgelezen. De perkamente bladen, aan elkaar genaaid, vormen lange reepen, die rondom zilveren stangen zijn opgerold. Ook deze stangen zijn ware kunststukken van antiek zilver. Zij eindigen beneden in groote handvaten en boven in een sierlijk bewerkt pyramidevormig bovenstuk vol behangen met gouden en zilveren zacht rinkelende belletjes. Nog moeten we vermelden, dat vooral aan deze Ark in den loop der jaren de verschillende Joodsche families al hun liefde en offerzin hebben ten koste gelegd. Bovenaan prijkt de decálogus (tien geboden) in groote zwaar zilveren hebreeuwsche letters. Al de deurknoppen benevens de ongewoon grooten schilden rondom het sleutelgat zijn van massief zilver. Zelfs heeft men deze schilden met echte edelsteenen, smaragd en robijnen, opgesierd.

Een merkwaardigheid zijn ook de vier groote koperen antieke lichtkronen, elk van 24 kaarslichten, die in het midden van het hooge gewelf afhangen. Zij zijn in Amsterdam vervaardigd en door verschillende personen, wier naam en jaartal ze dragen, ten geschenke gegeven. Sommigen dateeren nog van de eerste synagoge. Zelfs de beide ronde pilaren, die het zangkoor schragen, verdienen nog een speciale vermelding, omdat zij uit een enkelen boomstam van mahoniehout vervaardigd zijn.

In het jaar 1876 is het kerkbestuur ten slotte gezwicht voor den drang van een langdurige klacht, dat het kerkgebouw door die donkerbruine tint van al dat mahoniehout van gewelf, zitbanken en tribunes, van Ark en Tebah, zoo'n donkeren en somberen aanblik bood en men heeft toen al het houtwerk van de drie gewelven en tribunes wit geverfd. Wat men daardoor aan licht en frissche, blijde tint gewonnen heeft, werd tegelijk aan pronk en luister van het kostbaar materiaal prijsgegeven en ingeboet.

Tal van kleine kerkelijke en historische bijzonderheden hebben we kortheidshalve moeten achterwege laten. Moge dit weinige ruimschoots voldoende zijn om op dien feestavond van 20n April de talrijke vreemde bezoekers eenigszins te oriënteeren en een beteren kijk te geven in dit historische kerkgebouw. Mogelijk kan het hen bij dat zacht tintelend feëriek licht van die honderd kaarsen dat streng godsdienstig leven van Joodsche orthodoxie in het begin der XVIIIe eeuw voor den geest tooveren en onder de weldadige bekoring brengen van de heilige begeestering en religieusen offerzin, waarmee die Joodsche immigranten dit monumentaal gedenkstuk hunner roemrijke geschiedenis op dit eiland in eendrachtig samenwerken hebben tot stand gebracht.

(EINDE).

INGEZONDEN.

SABA, March 16th. 1932.

Dear Mr. Editor:

The name of Captain Ben (William Benjamin Hassell) has for the last 25 years, ore more, been that of respect and honour. A son of the soil, an able seaman, and one who has done much to all classes in our three wind-Ward Islands, also the British Isles, from St. Kitts to Demerara. A man, up to the present day, that has never done anything by which we, his country men, have had cause to be ashamed. He is respected throughout the West Indies, and I may say his name alone is good credit with many a firm.

A week ago the schooner „Rhode Island", one of Capt. Ben's vessels, came to St. Eustatius, having come via the islands from Barbados.

On her arrival our worthy Receiver at Statia, Mr. Krugers, gave special orders to have a thourough search on board said vessel for potatoes which he believed were being smuggled to Curacao.

A few days later Capt. Ben, himself, came into the harbour of Statia, with the schooner „Santos" and our worthy Mr. K. repeated the search and demanded the manifest from Barbados. This the captain could not give, as it was delivered at St. Kitts, from where he received another, which he gave. On this manifest there was no mention of potatoes, and Capt. Ben gave his word that there were no potatoes on board his vessel, but the search continued and was proved fruitless.

Mr. Editor, I think the letter of the law was certainly carried out to the vee curves this time, and has been most insulting to a man of Capt. Ben's character.

Such actions, dear Mr. Editor, lead me to say things which under other circumstances might have never been known.

The poor inhabitants of Statia asked Capt. Ben to favour them with a schooner to take about 500 bags of potatoes to Curacao. Mr. K. as president of the Union, which is agent for the steamer, did not like this and did his best to persuade the Capt. of the Rhode Island not to go to Curacao, with the potatoes, after the captain had given his word to the people. (Dit wordt door Mr. Krugers genegeerd. Redactie.)

This failing, Mr. K. did all in his power to stop the people coming. He refused to sell them empty sacks to put their potatoes in, and even told the captain he could not carry so many people, as his vessel was not fully equipped.

Steamer communication is all right, but Mr. K. must understand that when these people send their potatoes with the schooner, they can make the trip to Curaçao, free of charge. This I am certain the steamer will never do. These people are there to see to their own interest, and after selling the potatoes they can invest the money in things by wich they can make some profit back at home.

The inhabitants of all three islands anxiously await the arrival of Capt. Ben's schooners. The treatment they received can never be told. Many are conveyed from one island to another, free of charge.

Mr. Editor, we have seen both Mr. Sardeman and Mr. Kruger pieces, but I can tell you that the island are in uproar over the steamer, and more so since they have been told that Capt. Ben is taking the schooners to the English Islands, where he is treated decently, leaving them to the mercy of the „Atlas."

Thanking you for the space,

I remain, Dear Mr. Editor,

A SON OF SABA.

Boekbespreking.

De Roekelooze omheining.

door René Schob. vert. door Ernest Michel. 411 blz. Prijs geb. fl 4.90.

Het oorspronkelijke werk heet: MOI, JUIF.

Het is overbekend en is een autobiographie, vn. verhalend de bekeering van den jood Schob tot vurig katholiek. Maar het is een autobiographie van een bijzonderen aard: meer betoogend dan verhalend, en door alles aantoonend hoe op de puinen van een ijdel leven een leven gebouwd wordt van consekwenten en vreeselijken honger naar God. Voor alle nadenkende menschen is het een eersterangsch boek. Het is vlot vertaald. De uitgave is uitstekend verzorgd.

Verkrijgbaar bij de
R. K. Boekhandel „St Augustinus" St-Thomascollege Telefoon 56
St-Martinusgesticht Brionplein Tel. 248
Fraterhuis Aruba Fraterhuis Bonaire.

Onze bevolkingscijfers in 1930- en 31.

CURAÇAO.

Stads-district

	Mannen	Vrouwen
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '30.	10.342	11.907
Geboren gedurende 1931.	356	362
Gevestigd gedurende 1931.	962	880
Overleden gedurende 1931.	226	235
Vertrokken gedurende 1931	3.213	2.303
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '31	8.221	10.611

Tweede district

	Mannen	Vrouwen
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '30	11.588	10.430
Geboren gedurende 1931.	340	286
Gevestigd gedurende 1931.	1.442	845
Overleden gedurende 1931.	111	109
Vertrokken gedurende 1931.	3.280	1.301
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '31	9.979	10.151

Derde District.

	Mannen	Vrouwen
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '30	2.863	3.035
Geboren gedurende 1931	94	76
Gevestigd gedurende 1931	197	148
Overleden gedurende 1931	43	36
Vertrokken gedurende 1931	48	30
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '31	3.063	3.193

Bevolkingscijfer per 31 December 1931

	Mannen	Vrouwen
Stads-district	8.221	10.611
Tweede district	9.979	10.151
Derde district	3.063	3.193
Totaal	21.263	23.955

ARUBA.

	Mannen	Vrouwen
Bevolkingscijfer per 31 December '30	8.355	7.304
Geboren gedurene 1931	311	311
Gevestigd gedurende 1931.	991	621
Overleden gedurende 1931.	154	105
Vertrokken gedurende 1931.	4 593	1.649
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '31	4.910	6.482

BONAIRE.

	Mannen	Vrouwen
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '31.	2.565	3.168
Geboren gedurende 1931	90	57
Gevestigd gedurende 1931	29	25
Overleden gedurende 1931	44	65
Vertrokken gedurende 1931	9	9
Bevolkingscijfer per 31 Dec. 1931.	2.631	3.176

St. EUSTATIUS.

	Mannen	Vrouwen
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '30.	391	564
Geboren gedurende 1931	11	19
Gevestigd gedurende 1931	18	22
Overleden gedurende 1931	4	14
Vertrokken gedurende 1931	—	—
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '31	416	591

SABA

	Mannen	Vrouwen
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '30	551	206
Geboren gedurende 1931.	12	17
Gevestigd gedurende 1931.	84	40
Overleden gedurende 1931.	19	14
Vertokken gedurende 1931.	30	18
Bevolkingscijfer per 31 Dec. '31	528	931

V n *St. Martin* waren de cijfers over 1931 niet binnengekomen.

	Mannen	Vrouwen
Het Bevolkingscijfer per 31 Dec'30 was	984	1351.

Verdeeling naar kerkgenootschappen. Volkstelling 1931.

	CURAÇAO		ARUBA		BONAIRE		St. MARTIN		St. EUSTATIUS		SABA		TOTAAL	
	Man	Vr.	m.	v.	m.	v.	m.	v.	m.	v.	m.	v.	m.	v.
Ver. Protest Gem.	2238	1306	1323	622	8	3			4	6	1	1	3574	1938
Ned. Herv. kerkg.	621	290	50	9					1		1		679	308
Waalsche Gem.	2		5										7	
Chr. Ger. kerk	8	4	1	1									9	5
Geref. kerk	90	31	12	2									102	33
Doopsgezind	21	12	3									1	24	13
R. Kath. kerk.	19651	22725	6276	6424	2549	3154	299	406	100	142	300	463	29175	33314
Ned. in. kerk	137	153	11		2	2	1						151	155
Port. In. kerk.	138	173	13	2									151	175
Leger des Heils	5	5											5	5
Theosoph. kerk	1	1											1	1
Evang. Luth.	123	55	16	6			4	2					143	63
Methodist	284	194	221	134			673	937	256	387	8	14	1442	1666
Angl. kerk	76	39	140	68									439	502
Geen	974	236	139	15					3		2		1118	251
Ander	424	148	145	21			7	6	27	29	16	32	619	236

De Fusie van Maduro's & Curiel's Bank.

De Curaçaosche Courant van 8 April l.l. bevat de notarieele acte van bovengenoemde fusie:

We ontleenen eraan, dat in eene op den elfden December negentienhonderd een en dertig gehouden buitengewone algemeene vergadering van aandeelhouders van de naamlooze vennootschap „Maduro's Bank", gevestigd te Willemstad op het eiland Curaçao, met algemeene stemmen onder meer is besloten eenige wijzigingen aan te brengen in de statuten dier vennootschap, dat de bewilliging van den Gouverneur van Curaçao op de voorgenomene wijzigingen werd verkregen, blijkens Beschikking van den tweeden April negentienhonderd twee en dertig, de volgende wijzigingen in de statuten der naamlooze vennootschap „Maduro's Bank" zijn aangebracht, te weten:

A. Artikel één zal voortaan luiden en wordt gelezen als volgt:

„De naamlooze vennootschap draagt den naam „Maduro & Curiel's Bank."

Zij is gevestigd te Willemstad op het eiland Curaçao en kan elders bijkantoren vestigen".

B. Artikel vier zal voortaan luiden en wordt gelezen als volgt:

„Het maatschappelijk kapitaal der vennootschap bedraagt zes millioen gulden, verdeeld in zestig duizend aandeelen, elk groot een honderd gulden.

Bij het passeeren der akte van oprichting der vennootschap onder den naam „Maduro's Bank" zijn tien duizend aandeelen genomen en volgestort.

Bij het passeeren dezer akte van statutenwijziging zijn in het geheel vijftien duizend aandeelen geplaatst en volgestort tot een gezamenlijk bedrag van een millioen vijf honderd duizend gulden.

Tot uitgifte van de nog niet geplaatste aandeelen wordt besloten door de algemeene vergadering van aandeelhouders, die tevens bepaalt de voorwaarden en den koers van uitgifte dezer aandeelen, welke laatste niet beneden pari mag zijn.

Het geheele maatschappelijk kapitaal moet vóór den eersten Januari negentienhonderd twee en zestig geplaatst zijn, behoudens verlenging van dezen termijn, tot het aanvragen van welke verlenging bij de bevoegde autoriteit, wanneer die dan nog mocht worden vereischt, het Bestuur nu voor alsdan wordt gemachtigd.

De aandeelen zijn op naam en doorloopend genummerd.

De overdracht van aandeelen geschiedt door eene verklaring van den aandeelhouder en den verkrijger in het daartoe bestemd register ingeschreven en door of van wege beiden onderteekend".

C. Artikel vijf zal voortaan luiden en wordt gelezen als volgt:

„Het Bestuur der vennootschap is opgedragen aan een Directeur-Administrateur en zes Directeuren.

Zij worden door de algemeene vergadering van aandeelhouders benoemd voor een tijdvak van vijf jaar.

De algemeene vergadering heeft de bevoegdheid zoowel den Directeur-Administrateur als ieder der Directeuren ten alle tijde te ontslaan.

Bij verhindering, afwezigheid of onstelteniss van den Directeur-Administrateur word zijne functie waargenomen door een der Directeuren en bij onstentenis van een der Directeuren wordt zoo noodig zijne plaats tijdelijk vervuld door een daartoe door de aanwezige Directeuren aan te wijzen aandeelhouder.

Met afwijking van het bepaalde in het tweede lid van dit artikel, worden thans benoemd voor het tijdvak eindigende den een en dertigsten December negentienhonderd zes en dertig: tot Directeuren de Heer Jozeph Alvares Correa en tot Directeuren de Heeren Salomon Mordechay Levy Maduro, Charles Levy Maduro, Salomon Abraham Levy Maduro, Elias Morris Curiel, Alex Curiel en Josuah Cohen Henriquez.

De Directeur—administrateur is belast, met het dagelijksch beleid en beheer van alle zaken.

Zoowel de Directeur Administrateur als ieder der Directeuren vertegenwoordigt de vennootschap in en buiten rechten en is bevoegd tot alle handelingen, die tot de werkkring der vennootschap behooren, behoudens de door deze statuten en de wet gestelde beperkingen,

De Directeuren zijn belast met het oezicht op de handelingen van den den Directeur—Administrateur"'

DE CURAÇAOSCHE HYPOTHEEKBANK.

VERSLAG

OVER HET

Zes en vijftigste huishoudelijk jaar.

In dank ontvingen wij onderstaand verslag:

Op den 24n Maart 1931 werd de gewone jaarlijksche algemeene vergadering gehouden en bijgewoond door 18 aandeelhouders of vertegenwoordigers; verlegenwoordigende 21 stemmen.

In die vergadering werden goedgekeurd het verslag en de balans over het afgeloopen boekjaar 1930 en verder behandeld de andere punten van de convocatiebrief.

Het voorstel van den Voorzitter, namens het bestuur gedaan, om van de gemaakte winst over 1930 bedragende f. 41 344 33.—, f.800.— per aandeel, aan dividend uit te keeren en —na betaling van de vergoeding aan den Voorzitter ad f 800,—; eene gratificatie aan de ambtenaren voor een gelijk bedrag en het verschuldigde voor inkomstenbelasting ten bedrage van f 2560.—, het resteerende of f 5 184 33.—. over te schrijven op extra—reservefonds, werd met algemeene stemmen aangenomen.

Ter vervulling van de vacaturen, wegens periodieke aftreding van drie bestuursleden J.H. DE HASETH C.S. GORSIRA J.P.Ez. en J, B. A. PALM, die niet herkiesbaar waren, ,werden gekozen de Heeren R. L. DE HASETH, R. R. MUSKUS en J. G, STATIUS MULLER.

Als lid plaatsvervanger werd gekozen de Heer J. M. L. MADURO, in de plaats van het lid J. L. PENHA, die niet herkiesbaar was werden herkozen de twee leden plaatsvervanger J. SUTHERLAND en ELIAS M. CURIEL.

Aan den Administtateur der instelling den Heer J. C. G. EVERTSZ, die gedurende ruim 39 jaren, eerst als boekhouder—secretaris en daarna als admininstrateur gediend heeft, doch thans om zijn geschokte gezondheid zijn ambt niet meer kan vervullen, werd op voorstel van het Bestuur, een pensioen ten bedrage van f. 3 000. 's jaars toegekend.

In zijne plaats werd de boekhouder—secretaris' als tijdelijk administenr aangesteld, met een salaris van f 6 000.— 's jaars.

Het aandeel staande ten name van nu wijlen de Heer JOHANNES ANDREAS DE HASÉTH PFz. werd in den loop van het jaar 1931 overgedragen aan den Heer JOHANNES ANDREAS DE HASETH JUNIOR.

Van de hypotheekaanvragen, ingekomen gedurende het jaar 1931 ten getale van 61, verzoekende f 305 850.— werd tot een bedrag van f 217 300.— ter leen verstrekt.

Voorts heeft het Bestuur zich genoodzaakt gezien strengere maatregelen te nemen, teneinde de achterstallige interesten in te vorderen en werd wegens wanbetaling van rente het pand Sterstraat 1—3 in het openbaar verkocht.

De Bank heeft bij den verkoop geen verlies geleden,

Ingevolge artikel 66 werd aan 't einde van 1931 eene Commissie van negen leden benoemd om na te gaan, of de bij de vennootschap verbonden onroerende goederen al of niet in waarde zijn verminderd. In het begin van dit jaar heeft de commissie een aanvang met hare werkzaamheden gemaakt, zoodat thans haar verslag nog niet kan worden meegedeeld, maar vertrouwd mag worden dat zulks in de jaarlijksche algmeene vergadaring van Maart a.s. zal plaats hebben.

Het is het bestuur aangenaam te kunnen mededeelen, dat de ambtenaren der instelling naar behooren hunne plichten vervullen.

Curaçao den 25n Maart 1932

Namens het Bestuur,

De Voorzitter,

H. STATIUS MULLER.

De Secretarfs,

C. P. NEUMAN Wz.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij nietplaatsing nimmer teruggegeven.

Zeer Eerw. Heer.

Alhoewel ik geenszins van plan was om in de „Amigoe" terug te komen op Christian Science geeft het naschrift der Redactie mij aanleiding van dit voornemen af te wijken en ik verzoek U derhalve beleefd het onderstaande in Uw blad van 16 April te willen opnemen.

In de eerste plaats betuig ik U hiermede mijn oprechten dank voor het plaatsen van mijn artikeltje; hierdoor toch is bij het publiek de aandacht gevestigd op het boek „Science and Health with Key to the Scriptures".

Voorts heeft het mij ten zeerste verheugd, dat de Redactie het belangrijk genoeg achtte om er een tamelijk lang naschrift aan te wijden.

Wat de inhoud hiervan betreft wil ik n.l. het volgende mededeelen.

1o. De zin „Theologisch is de leer van Mrs. Eddy voornamelijk pantheïstisch" wordt door haar weerlegd in haar boekske „Christian Science versus pantheism".

2o. Wat er in de uitgave van Sc. and H., die tegenwoordig bij de Christian Scientisten in gebruik is, over het woord „Adam" op bladzijde 338, regel 12, staat, laat ik hieronder in het Engelsch volgen, daar ik niet gerechtigd ben eenig werk van Mrs. Eddy vertaald te doen publiceeren.

„The word „Adam", is from the Hebrew „adamah", signifying the „red colour of the ground", „dusty", „nothingness". Divide the name Adam in two syllabes, and it reads, „a dam", or obstruction".

(Dit is de lezing in de edities na de vijfde, waaruit blijkt dat die sleutei nog wel eens veranderde. Red.)

3o. Dat verder Prof. Meyboom Sc. and H. niet begrepen heeft, is allezins verklaarbaar: Het is namelijk ten ten eenenmale onmogelijk om geestelijke dingen door een stoffelijke bril te zien.

4o. De laatste alinea wordt door Mrs. Eddy beantwoord in hetgeen zij geschreven heeft op blz. 238 van „Miscellaneous Writings":

MRS. EDDY SICK.

The frequent public allegement that I am sick, unable to speak a loud word", or that I died of palsy, and am dead, — is but another evidence of the falsehoods kept constantly before the public.

While I accord these evil-mongers due credit for their desire, let me say to you, dear reader: Call at the Massachusetts Metaphysical College, in 1889, and judge for yourself wether I can talk — and laugh too! I never was in better health. I have had but four days' vacation for the past year, and am about to commence a large class in Christian Science. Lecturing, writing, preaching, teaching, etc., give fair proof that my shadow is not growing less: and substance is taking larger proportions."

Ten slotte nog een woord over de strekking van de laatste alinea van het naschrift der Redactie.

Ik ken verscheidene Katholieke geestelijken en reken ettelijke Katholieken tot mijn persoonlijke vrienden, allen fijne, beschaafde en hoogstaande menschen; ik heb met hun over het Katholieke Geloof geloof gesproken en veel erover geleerd, doch nimmer heb ik uit hun mond vernomen, dat dit leert om „valsche getuigenissen" af te leggen omtrent overledenen.

Ik betreur het dan ook ten zeerste, dat de Redactie Mrs. Eddy, een overledene, ten onrechte in een ongunstig daglicht stelt en het is niet aan te nemen, dat dit in overeenstemming is met het Katholieke Geloof.

U, Mijnheer de Redacteur, dankend ~~voor de verleende plaatsruimte,~~ verblijf ik.

Hoogachtend,

Een aanhanger van Christian Science

Naschrift van de Redactie.

Onze bedoeling van het naschrift in ons blad van de vorige week was, aan den geachten inzender het lichtvaardige van zijn oordeel te toonen, alsof de schrijver in de Ind. Koerier zijn veroordeeling over Christian Science gegeven zou hebben, zonder hiervan op de hoogte te zijn.

Met de klaarblijkelijke bedoeling van den inzender, bij het publiek de aandacht te vestigen op genoemd boek van Mrs. Elly, gaan we geheel niet accoord.

We sluiten dan ook de gedachtenwisseling.

Dat de Redactie een „valsche getuigenis" zou hebben afgelegd, wordt door den inzender wel beweerd maar niet bewezen.

Dat er getuigetuigenissen zijn, staat in het door inzender aangehaalde citaat van Mrs Eddy.

Of die getuigenissen valsch zijn moet eerst bewezen worden.

Voor inzender zelf is het van belang deze getuigenissen eens te onderzoeken.

Zooals we boven reeds zeiden, we sluiten hiermee de gedachtenwisseling.

Bekendmaking.

De openbare verkooping van de ter Spaar-en Beleenbank van Curaçao van **1 Januari 1930** *tot* **31 December 1930** *onder* **N. U. 6907** *tot en met* **N. X. 3651** *beleende voorwerpen zal aanvangen op* **Donderdag** *den* **5 Mei 1932** *des voormiddags te* **negen uur**, *in het lokaal der vennootschap, en zal worden voortgezet op de volgende* **Donderdagen.**

Belanghebbende worden verzocht den verkoop van hunne panden te voorkomen door **zoo spoedig mogelijk**, *de verschuldigde interesten te voldoen.*

Met de gewoonte om de verkooping uit te stellen, ten einde belanghebbenden meer tijd te geven om hunne intresten te betallen, zal voortaan worden gebroken.

Belanghebbenden worden daarom in hun eigen belang tevens aangeraden met het aanzuiveren van hunne interesten niet te wachten tot dicht bij den aanvangsdatum van de verkooping, daar zij dan gevaar loopen van niet meer te kunnen worden geholpen.

De verkooping zal zonder uitste den 5 Mei 1932 een aanvang nemen

Willemstad, den 14 Maart 1932.

De Voorzitter

5 *P. L. GORSIRA.*